

Rasspecifik avelsstrategi för *-PYRENÉERHUND-*

Fastställd av SKK år 2024

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Innehåll

Inledning.....	3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare.....	3
Historik	4
Population	5
Nuläge	5
Långsiktiga mål.....	5
Kortsiktiga mål	5
Handlingsplaner	5
Funktionsegenskaper	6
Nuläge	6
Långsiktiga mål.....	6
Kortsiktiga mål	6
Handlingsplaner	6
Vardagsmentalitet.....	7
Nuläge	7
Långsiktiga mål.....	8
Kortsiktiga mål	8
Handlingsplaner	8
Hälsa	9
Nuläge	9
Långsiktiga mål.....	11
Kortsiktiga mål	11
Handlingsplaner	11
Exteriör	13
Långsiktiga mål.....	13
Kortsiktiga mål	13
Handlingsplaner	14
Handlingsplaner för rasklubben	15
Källförteckning	15
Bilagor	15
Hälsoenkät.....	16

Inledning

Pyrenéerhunden är en numerärt liten ras i Sverige och det är viktigt att aktiva uppfödare av rasen har samsyn kring rasens hälsoläge och beaktar det i val av avelsdjur. För dig som är intresserad av att skaffa en pyrenéerhund innehåller RAS värdefull information och en grund för frågor till din uppfödare. RAS-arbetet 2024 är en uppdatering av tidigare RAS och har sin grund i genomgång av officiell statistik i kombination med en frivillig enkät och statistik från Agria.

Med tanke på det begränsade underlaget och slutsatsen kring en generellt frisk ras, är de kortsiktiga och långsiktiga målen desamma för samtliga delar av RAS.

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare

Krav för registrering i SKK:

- Känd höftledsstatus
- Övriga av SKK fastställda generella regler för registrering

Krav för valphänvisning i rasklubben:

- Känd höftledsstatus AA, AB eller BB
- Om känd armbågsledsstatus 00
- Tiken skall ha uppnått en ålder av 2 år och får ej vara äldre än 6 år när första kullen nedkommer.
- Om tik paras efter 7 års ålder skall veterinärintyg uppvisas innan hänvisning sker.
- Båda föräldradjuret skall vara fria från nedärvbara sjukdomar, så som osteochondros, entropion, patella luxation och dylikt. Ingen av föräldradjuret får vara kända anlagsbärare.
- Utställning tik: utställd på minst 2 officiella utställningar med minst Excellent i kvalitetsbedömning, för två olika domare i unghunds- eller öppenklass.
- Utställning hane: utställd på officiell utställning med minst Very Good i kvalitetsbedömning.
- Hänvisning sker endast efter hane som, i Sverige, är far åt högst 5 procent av en generation avelsdjur. För pyrenéerhund innebär detta högst 50 valpar eller max åtta valpkullar.
- Ingen av föräldradjuret får ha erhållit 3 x 0-pris på grund av mentalitet.

Historik

Pyrenéerhunden är en mycket gammal ras som har utvecklats i Pyrenéerna under århundraden och nu fått sin spridning över hela världen. En teori är att dess ursprung kommer från mastiffliknande hundar som nomadiserande herdefolk fört med sig från Asiens bergstrakter längs hela södra Europa och vidare västerut till Pyrenéerna. Herdehundarnas ursprungliga uppgift var att, på egen hand, vakta boskapshjordarna mot de stora rovdjuren. Hundarna var därför stora och kraftiga.

Den vaktande herdehundsuppgiften hade vår vän "Le Chien De Montagne des Pyrenees" fram till 1400-talet, då den på grund av sin skönhet, mod och storlek, alltmer började användas som vakthund vid slott och borgar, likaså bevakade den smugglare och rövare som satt fängslade i gränzburgarna i Pyrenéerna. Ludvig XIV gjorde rasen till modehund, då han skaffade en pyrenéerhund till vakthund i Louvren. Rasen spreds sedan bland adeln i Frankrike och fanns så gott som på varje slott vid tiden för den franska revolutionen. I och med monarkins fall trängdes dock pyrenéerhunden tillbaka. Rasen kom sedan ej igång ordentligt förrän på 1900-talet, då "Club du Chien Pyreneens" bildades 1907 och den första officiella standarden fastställdes. 1911 utnämndes en pyrenéerhund till Frankrikes vackraste hund av den dåvarande franske presidenten.

Till USA kom den första pyrenéerhunden 1824, men först på 1930-talet startades de första kennlarna och till England kom den första pyrenéerhunden på 1880-talet. Rasen förekommer också på Irland och i Canada, Tyskland, Holland, Belgien, Italien, Schweiz, Spanien, Indien, Sydafrika, Australien, Nya Zeeland, Jamaica samt i våra nordiska grannländer. Till Sverige kom rasen någon gång på 1950-talet, men det dröjde fram till slutet av 60-talet innan det blev någon fart på avel och import av avelsmaterial.

Population

Nuläge

Eftersom populationen av pyrenéerhundar är liten, påverkas registreringen från år till år mycket procentuellt utifrån de kullar som tas och det antal valpar som föds. Trenden för antal registrerade pyrenéerhundar ligger förhållandevis jämnt de senaste 10 åren, med viss tendens till en nedåtgående trend.

Totalt registrerade hundar under 2013-2023 uppgår till 608 individer. Det finns ingen fastställd medellivslängd att utgå från, men även om vissa individer stöter på sjukdomar som gör livet kortare än tänkt så är det också många individer som uppnår en ålder av 11-12 år. Det torde således vara rimligt att anta en nulägespopulation om ungefär 600 pyrenéerhundar i Sverige (registrerade).

Registreringsår: 2013 - 2023 Visa

Antal reg/år	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tikar (varav importer)	25 (4)	23	23 (3)	43 (3)	16 (3)	36 (5)	29 (4)	9 (1)	33 (3)	19 (3)	14 (1)
Hanar (varav importer)	43 (6)	37 (1)	20 (1)	43 (5)	21 (2)	29 (1)	38 (6)	19 (2)	45 (5)	31 (7)	12
Totalt	68 (10)	60 (1)	43 (4)	86 (8)	37 (5)	65 (6)	67 (10)	28 (3)	78 (8)	50 (10)	26 (1)

Importer kan visas fr.o.m. 2004

Långsiktiga mål

Pyrenéerhunden är en numerärt liten ras och det är givetvis av stor nytta för avelsarbetet med en så bred avelsbas som möjligt. Det är dock också en ras med speciella egenskaper och som inte lämpar sig i vilket hushåll som helst, varför det inte bedöms lämpligt att utan eftertanke arbeta för ett ökat antal valpkullar. En ökad avelsbas skulle gynna rasens utveckling, vilket uppnås genom att 1) fler hundar uppnår de krav som ställs för registrering och valphänvisning och 2) antal registrerade individer ökar.

Kortsiktiga mål

De kortsiktiga målen är desamma som de långsiktiga.

Handlingsplaner

Från både rasklubbens och uppfödarnas sida behöver fortsatt fokus ligga på att så många hundar som möjligt hälsotestas och meriteras.

Funktionsegenskaper

Nuläge

Pyrenéerhunden är en boskapsväktare som ännu har sina egenskaper fullt i behåll. Rasklubben kan stolt konstatera att det inom samma kull kan födas individer som används i praktisk vakt av boskap, individer som blir högt meriterade runt om i världen och individer som fungerar alldeles utmärkt som aktiva familjehundar.

Pyrenéerhunden är skapad för att i alla väder, dag och natt, kunna följa sin flock och beskydda den mot rovdjur (främst varg och björn). För att klara detta behövs en del anatomiska egenskaper i form av styrka, storlek och korrekt pälskvalitet och en del mentala egenskaper i form av självständighet, mod och en synnerligen vässad förmåga att skilja på vän och fiende. Det är viktigt att komma ihåg att pyrenéerhunden inte generellt vaktar genom att gå till närkamp, utan snarare genom att tidigt uppfatta faror och genom sin storlek och intensitet skrämma bort rovdjuren så att de håller sig på ett säkert avstånd från flocken.

Långsiktiga mål

Rasklubben och uppfödarna är måna om att det aldrig blir en ras som delas upp i olika falanger (arbetande hundar och utställningshundar).

Kortsiktiga mål

De kortsiktiga målen är desamma som de långsiktiga.

Handlingsplaner

Samtliga uppfödare uppmuntras till att säkerställa en djup kunskap om rasens ursprungliga användningsområde för att på så sätt kunna identifiera och bevara de viktigaste särdragen och egenskaperna i rasen, både mentalt och exteriört. Samtliga uppfödare uppmuntras till att meritera sina hundar på utställning för att, parallellt med sin egen bedömning av hur rasen bevaras på bästa sätt, säkerställa att exteriöra (och till viss del mentala) egenskaper håller tillräckligt hög kvalitet.

Vardagsmentalitet

Nuläge

Pyrenéerhunden har inte några fastställda krav enligt SKK gällande genomförandet av mentalbeskrivningar. Vi anser det dock vara positivt att mentalitet är ett ämne som diskuteras i klubben och som har väckt intresse hos många av landets pyrenéerhundägare. Det är fortfarande enbart ett fåtal individer som har genomgått formella beskrivningar avseende mentalitet och det råder meningsskiljaktigheter bland uppfödarna gällande huruvida mentalbeskrivningar generellt ger en korrekt bild av rasens reaktioner eller ej, med tanke på dess långa historia som självständig vakthund.

Vid dialog med erfarna pyrenéerhundsägare tas följande punkter fram som skäl till kärleken till rasen:

- Barnvänliga
- Trygga vakthundar
- Lugna tillsammans med både andra djur och människor
- Gladlynta och positiva
- Kreativa och självständiga
- Kloka
- Lekfulla

Ovanstående punkter är enbart ett axplock ur alla de goda egenskaper som pyrenéerhundägare gladeligen delar med sig av. Summa summarum är det en fantastisk familjehund med starka vaktegenskaper med en stor portion självständighet och integritet.

Vaktegenskaperna för med sig en del karaktärsdrag som det är viktigt för presumtiva valpköpare att känna till:

- Svåra att ha lösa
- Skäller mycket
- Dominans mellan hundar av samma kön

Punkterna ovan har till viss del att göra med uppfostran, men vi ska inte sticka under stol med att mycket beror på de egenskaper pyrenéerhunden har med sig historiskt sett.

Det självständiga sättet att vakta medför att de gärna tar egna initiativ och tar sig iväg på egen hand för att kontrollera sitt (och ibland andras) revir. Den generella rekommendationen från uppfödarna är att 1) ha koppel på promenaderna och 2) ha staket kring tomtgränsen.

Skällandet bottnar i vaktinstinkten, men upplevelsen av huruvida skällandet är ett problem eller inte tycks skilja sig åt mellan pyrenéerhundägarna. En viss del av skällandet är svårt att undvika med tanke på rasens medfödda vilja att varna vid hot, och en viss del av skällande torde vara möjligt att fostra bort.

Den sista punkten avser dominans mellan könen och är definitivt en egenskap vi ser i rasen. Generellt är det svårt att sammanföra främmande vuxna hundar av samma kön. Detta är dock

den generella erfarenheten och reaktionen mellan hundarna beror väldigt mycket på individerna och i vilken miljö de vuxit upp.

Något som då och då diskuteras är att det finns individer som uppvisar olämpliga egenskaper i form av främst flyktbeteende. Det är inte ovanligt att unga pyrenéerhundar är något otrygga i större sociala situationer och vid för hög press från främmande människor, vilket till viss del kan ses som en normal del i hundens utveckling, vilket även det har att göra med hundens historia som självständig vakthund. Detta innebär dock aldrig att det är acceptabelt med omotiverat stor skygghet och rädsla, vilket i fel sammanhang kan yttra sig genom hot och aggressivitet. Detta är inte ett utbrett problem inom rasen, men eftersom pyrenéerhundens rädslor till stor del antas vara nedärvbara finns det fog för uppfödarna att låta mentaliteten vara en grundpelare vid val av avelsdjur.

En rolig anekdot som har med rasens mentalitet att göra, är att vi ser fler och fler pyrenéerhundar som certifieras och arbetar inom vården.

Långsiktiga mål

Pyrenéerhunden ska fortsätta vara en lugn och trygg vakthund med sina speciella karaktärsdrag i behåll.

Kortsiktiga mål

De kortsiktiga målen är desamma som de långsiktiga.

Handlingsplaner

Det är viktigt att mentalitet tillåts ta stort utrymme vid val av avelsdjur och att enbart trygga individer med rastypiska temperament används i avelsarbetet. Uppfödare och ägare uppmuntras att genomföra de mentalitetstester som finns tillgängliga (exempelvis BPH), men framförallt uppmanas uppfödarna att ta stort ansvar i samband med val av avelsdjur och enbart använda mentalt stabila och trygga hundar i avelsarbetet.

Hälsa

Nuläge

Pyrenéerhunden, likt andra raser, kan givetvis drabbas av ovanliga sjukdomar såväl under tillväxten och i vuxen ålder, men vi kommer i denna sammanställning av nuläget utgå från de sjukdomar som är mer eller mindre vanligt förekommande inom rasen.

Försäkringsstatistik

Enligt statistik från Agria har pyrenéerhundar en marginellt högre risk än medelvärdet för andra raser för att drabbas av något som kräver uppsökande av veterinär, dock är denna slutsats dragen på väldigt få individer. Tikar har i denna statistik ett bättre hälsoläge än hanar. Den del som utmärker sig är problem med rörelseapparat, vilket kan ha sin grund i några av styckena nedan och kanske framförallt i att det är en stor ras som växer fort. Problem med hud och öron är mer förekommande på pyrenéerhundar än på medelvärdet för andra raser. Pyrenéerhunden har markant mindre problem med mage/tarm, skador generellt och ögon än medelvärdet för andra raser. I övriga delar ligger pyrenéerhunden i nivå med medelvärdet för andra raser.

Höfter

Den absoluta merparten av hundarna som röntgas har höfter som graderas A eller B, men sedan förra RAS-uppdateringen har andelen hundar som röntgas fortsatt minska. Den låga andelen som röntgas medför att det är svårt att uttala sig om rasens status sett till höftleder, mer än att det inte finns några indikationer på nytillkomna problem att beakta i aveln. Minskningen av andel röntgade hundar kan ha sin grund i pandemin och det, för många, ansträngda ekonomiska läget.

Födelseår:	2014 ▾	2023 ▾	Typ:	HD enligt FCI sedan år 2000 ▾	antal/trend ▾	Visa			
Diagnos	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
HD grad A	6 (40,0 %)	14 (77,8 %)	13 (56,5 %)	6 (85,7 %)	11 (64,7 %)	8 (88,9 %)	3 (60,0 %)	6 (60,0 %)	3 (100,0 %)
HD grad B	3 (20,0 %)	2 (11,1 %)	6 (26,1 %)		2 (11,8 %)	1 (11,1 %)	2 (40,0 %)	2 (20,0 %)	
HD grad C	4 (26,7 %)	2 (11,1 %)	4 (17,4 %)	1 (14,3 %)	2 (11,8 %)			1 (10,0 %)	
HD grad D	1 (6,7 %)				2 (11,8 %)			1 (10,0 %)	
HD grad E	1 (6,7 %)								
Totalt antal undersökta	15	18	23	7	17	9	5	10	3
Snittålder för undersökning (månader)	27	26	25	23	27	25	19	22	18
Antal födda	54	49	66	23	68	48	25	70	40

* Se även namn avläsningsssystemet

* Se även gamla avläsningsystemet

Armbågar och osteochondros

Det finns inte några krav på armbågsröntgen för registrering av pyrenéerhundvalpar, vilket medför att många väljer att inte röntga armbågarna om de inte uppmärksammat några problem med dem under hundens uppväxt. Det är således färre hundar som röntgas på armbågarna än på höftlederna. Vi vill dock poängtera att den absoluta lejonparten av de hundar som genomgår röntgen på armbågar får det utmärkta resultatet ED 0/0.

Födelseår:	2014 ▾	2023 ▾	Typ:	ED ▾	antal/trend ▾	Visa			
Diagnos	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ED ua (0)	5 (100,0 %)	7 (87,5 %)	7 (87,5 %)	6 (100,0 %)	8 (100,0 %)	7 (87,5 %)	2 (66,7 %)	8 (100,0 %)	2 (66,7 %)
ED grad 1		1 (12,5 %)				1 (12,5 %)	1 (33,3 %)		1 (33,3 %)
ED grad 2									
ED grad 3			1 (12,5 %)						
ED klinisk									
Totalt antal undersökta	5	8	8	6	8	8	3	8	3
Snittålder för undersökning (månader)	22	23	30	22	25	24	20	21	18
Antal födda	54	49	66	23	68	48	25	70	40

Ett problem som historiskt varit mer vanligt förekommande inom rasen än problem med armbågslederna, är osteochondros. Vi kan i föregående RAS-arbete se att det finns rapporter om pyrenéerhundar som haltat under uppväxten, vilket kan vara tecken på lindrig osteochondros som inte behövt behandlas utan istället vuxit bort av sig själv. Det finns ingen egentlig avelsrekommendation avseende osteochondros, dock är det givetvis inte lämpligt att låta opererade hundar gå i avel.

Patella Luxation

Patella Luxation (PL) är ingen ny förekomst inom rasen även om vi i Norden varit ganska förskonade fram tills 2000-talet. Det har uppmärksamats flera fall av PL i Sverige och Norden de senaste 15 åren, vilket tydligt framgår i Agrias sammanställning som användes i uppdateringen av RAS 2015. Slutsatsen då bland uppfödarna, vilken är fortsatt lika aktuell, efter diverse kontakt med veterinärer är att det finns en genetisk faktor med i spelet, men att den exakta arvs gången är svår att redogöra för eftersom en del av de kända anlagsbärarna har flertalet kullar med uteslutande friska valpar. Den generella uppfattningen bland uppfödarna är att exkludera sjuka hundar och vara försiktig gällande näraliggande släktingar och kända anlagsbärare.

Hud

Pyrenéerhundarna har en tät och tjock päls som ska skydda mot väder och vind. I samband med främst unghundsperioden då valppälsen fälls och den nya pälsen kommer, blir en del hundar extra känsliga. Fukteksem kan uppstå då hunden fått något litet skrapår eller liknande som drar till sig bakterier samtidigt som pälsen lägger sig som en tät hinna och ger grogrund för bakteriers tillväxt. Även hundar som badas riskerar att få eksem om inte pälsen tillåts torka ordentligt. Det tycks inte finnas någon ärftlig faktor avseende fukteksem på pyrenéerhundar, utan rekommendationen är helt enkelt att vara aktsam med hur pälsen sköts - framförallt i unghundsperioden.

Det finns enstaka fall av allergi noterade sedan tidigare på pyrenéerhund och en del vittnar om överkänslighet mot vissa typer av foder. Allergierna som noterats avser främst kvalster och gluten, vilket fortsatt är aktuellt utifrån uppfödarnas erfarenheter.

Ögon och öron

I Finland ögonlyses rasen och det man har funnit har varit enstaka fall av lindrig katarakt, PPM (persisterande pupillmembran) och lindrig distichiasis. Rasklubben har ingen rekommendation avseende ögonlysning med grund i att det i nuläget inte föreligger några uppmärksamade problem inom ämnet och då vi med hänvisning till den ganska snara avelsbasen inte vill leta efter fel som kan riskera en än mer begränsad population av individer tillgängliga för avel.

Dock anser rasklubben att veterinär bör uppsökas och diagnos fastställas i de fall där hunden har besvärande symptom från eventuella ögonsjukdomar.

Hängande öron och mycket päls är en riskkonstruktion och en del pyrenéerhundar har problem med återkommande öroninflammationer. Rasklubben har fortsatt ingen uttalad rekommendation inom ämnet öron, dock hänvisas det till generalklausulen att enbart friska hundar bör användas i aveln vilket inkluderar eventuella grava öronproblem hos enskilda individer.

Cancer

Uppfattningen är att det är svårt att uttala sig om eventuell ärftlighet och dylikt i den cancer som uppmärksammas inom rasen, en uppfattning som fortsatt är aktuell för rasens uppfödare. Rasklubben har fortsatt ingen rekommendation kring cancer, undantaget att sjuka individer inte bör användas i avelsarbetet.

Hjärta och njurar

Det finns inga utbredda hjärt- och njurproblem hos pyrenéerhunden enligt slutsatserna från föregående RAS-arbete, och ingenting i vår aktuella information har indikerat något annat. I kontakten med uppfödare runt om i landet har vi noterat att det finns hjärtproblem i andra delar av världen och även så nära som i våra nordiska länder, där de drabbade individerna har indikerat en stark ärftlighet. De njurproblem som uppmärksammas avser främst två saker, nämligen njurhaveri vid extremt varma temperaturer samt njurhaveri vid förgiftning. Ovan nämnda njuråkommor anses inte ha någon ärftlighet stark tillräcklig för att ge upphov till någon rekommendation från rasklubben, med undantaget att sjuka individer inte bör användas i aveln. För hjärtproblem finns inte heller någon rekommendation, dock även här med hänvisning till att enbart friska individer bör användas i avelsarbetet.

Långsiktiga mål

Pyrenéerhunden är en förhållandevis sund och frisk ras. Vid genomgång av föregående RAS-arbete och den aktuella information om hälsoläget som går att tillgå, finner vi inte att det finns någon alarmerande utveckling att beakta. Pyrenéerhunden är fortsatt en ras som ligger nära sitt ursprung utan några grava exteriöra överdrifter och utan några sjukdomar som är överrepresenterade gentemot andra raser.

Kortsiktiga mål

De kortsiktiga målen är desamma som de långsiktiga.

Handlingsplaner

Uppfödarna uppmuntras att påminna och motivera sina valpköpare att röntga hundarnas höftleder för att skapa en större trygghet i statistiken. Problemet nu är att vi absolut kan se att det dyker upp enstaka hundar med höftledsfel även om majoriteten av de röntgade hundarna har bra höfter, men det är svårt att uttala sig om resultatet med statistisk säkerhet. Det finns ett stort mörkertal av ej röntgade hundar och det finns en viss inneboende risk att de som röntgar sina hundar antingen 1) vill avla på dem eller 2) har uppmärksammat hälta eller dylikt. Det är fortfarande ganska få hundar som används i avel (vilket är naturligt med tanke på hur

numerärt liten rasen är) och det finns givetvis en viss risk att just de hundar som har problem med hältor eller andra symptom också är de som sedan visar sig ha ett höftledsfel.

Rasklubbens rekommendation är att om hundens armbågsleder röntgas, så bör de vara fria från defekter för att användas i avelsarbetet - dock finns ingen rekommendation eller några krav som uppmanar till röntgen av armbågsleder. Hundar med fastställd diagnos osteochondros bör inte gå i avel, dock har rasklubben ingen uttalad rekommendation kring föräldrar, avkommor eller syskon till drabbade individer.

Det finns ingen rekommendation och/eller krav från rasklubben avseende PL, dock är det - med tanke på den bistra sanningen att valpar med PL tycks behöva avlivas med grund i rasens snabba tillväxttakt och storlek - viktigt att ta sjukdomen på allvar. Det finns inga planer på att införa krav på att knäna ska undersökas innan hundarna går i avel, dock finns det poäng för uppfödare att vara öppna och ärliga kring sina erfarenheter inom ämnet för att undvika risken för att olämpliga kombinationer görs. Rasklubbens rekommendation är en fortsatt öppenhet kring ämnet PL. Vidare uppmanar klubben potentiella valpköpare att söka information kring sjukdomen samt att våga diskutera ämnet med den uppfödare de väljer.

Se ovan (i nuläge) kring slutsats för övriga sjukdomar och hälsoproblem.

Exteriör

Nuläge

Pyrenéerhunden är en ras som till fullo är förskonad från exteriöra överdrifter. Det är generellt sett en sund hund med stark anatomi och effektivt rörelsemönster. De svenska pyrenéerhundarna skattas högt internationellt och rasspecialisternas gemensamma uppfattning är att vi har väldigt högkvalitativa hundar som hålls i god kondition. Vi har inte för avsikt att i detta RAS-arbete göra en full exteriör rasbeskrivning med hänvisning till den information som finns i rasstandarden samt i domarkompendium för rasen. Dock finns det vissa nyckelpunkter som rasklubben vill lyfta för specifika delar av pyrenéerhundens exteriör.

HUVUD: pyrenéerhunden ska ha ett kilformat huvud med ett välutfyllt nosparti som genom enbart ett lätt markerat stop fortsätter upp i ett kraftfullt skallparti (som ändå inte är att anse som tungt). Ögonlinjer och läppar som ska vara svartpigmenterade och strama. Vi ser fortfarande många individer i Sverige med huvuden som enligt rasspecialisterna är att betrakta som alldeles för tunga och kantiga, ofta prydda med lösa läppar och ögon som inte har det rätta mandelformen.

KROPP: det är viktigt att ständigt påminna sig om att pyrenéerhunden är en arbetande hund som ska klara av att vakta sin boskap i bergen under många år trots hårda påfrestningar och kargt klimat. Detta ställer en hel del krav på storlek, proportioner och anatomi i allmänhet. I Sverige idag ser vi en del individer som är alldeles för tungt byggda och en del individer som saknar den styrka och stomme som krävs hos en arbetande hund. Pyrenéerhunden är med fördel en stor och kraftfull hund, men den får aldrig ge ett tungt helhetsintryck utan snarare ett atletiskt. I arbetet på bergen krävs en stark benstomme och rättställda extremiteter. Vinklarna får varken saknas eller finnas till överdrift, utan de ska vara lämpligt utformade för att ge pyrenéerhunden den elasticitet och spänst som krävs i arbetet.

SPORRAR: pyrenéerhunden har dubbelsporrar bak, vilka ska vara fullt utvecklade och belägna strax ovanför och innanför de vanliga tårna. Det ska finnas fullt utvecklade ben i sporrarna vilka ska sluta an mot hundens ben precis som en vanlig tå (och alltså inte hänga löst genom enbart förankring i skinnet). Det förekommer ytterst få fall av skador med orsakats på grund av dubbelsporrarna, trots den vanliga missuppfattningen hos gemene man att dubbelsporrarna innebär en ökad skaderisk. Rasklubben rekommenderar dock att visst fokus finns på att korrekta dubbelsporrar används i aveln, med grund i att felaktigt belägna och inte fullt utvecklade dubbelsporrar bedöms öka risken för skador.

Långsiktiga mål

Pyrenéerhunden ska fortsätta vara en ras utan exteriöra överdrifter.

Kortsiktiga mål

De kortsiktiga målen är desamma som de långsiktiga.

Handlingsplaner

Rasklubbens rekommendation avseende exteriören hos pyrenéerhundarna i det aktuella avelsarbetet, är att uppfödarna löpande håller sig uppdaterade gentemot rasstandarderna och anatomi i allmänhet.

Handlingsplaner för rasklubben

Med målmedvetet avelsarbete och öppenhet kan en redan sund mentalitet bli ännu bättre, och uppfödarnas uppmuntras att ta ansvar för att hundar som uppvisar ett överdrivet flyktbeteende, omotiverad rädsla eller aggressivitet ej bör användas i avelsarbetet. Det finns i nuläget inga problem avseende rädsor, aggressivitet och flyktbeteende, dock är det inom andra raser bevisat en hög ärftlighet avseende en del av dessa saker varför ett ansvarstagande avelsarbete inkluderar att enbart mentalt stabila hundar går i avel.

Det finns fortfarande inga direkta problem i rasen avseende höft- och armbågsleder, men fokus ligger fortsatt på öppenhet och användande av enbart friska individer i avelsarbetet. Rasklubbens önskan är att så många som möjligt höftledsröntgar sina pyrenéerhundar, då det i dagens läge är alldeles för få röntgade individer för att några statistiska slutsatser kring resultaten ska kunna dras.

Den kanske viktigaste delen i rasklubbens arbete är att informera om rasens och dess fantastiska egenskaper och på så sätt inspirera till mer engagemang hos nya ägare och nya uppfödare både sett till antal kullar de tar och den påverkan de potentiellt kan ha på sina valpköpare sett till att röntga sina hundar och liknande. Större antal registrerade hundar från fler olika uppfödare skulle gynna avelsbasen långsiktigt.

Källförteckning

SKK:s avelsdata för pyrenéerhund

Dialog med aktiva uppfödare av rasen

Hälsoenkät

Agria Breed Profile

Bilagor

Agria Breed Profile

Hälsoenkät

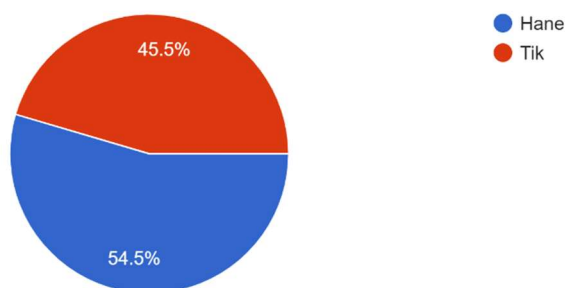
Hälsoenkät

I samband med uppdateringen av de rasspecifika avelsstrategierna för pyrenéerhundarna har rasklubben valt att ge möjlighet för samtliga ägare av rasen att fylla i denna hälsoenkät. Syftet med enkäten är att få djupare insikt i rasens hälsoläge och med det kunna ge relevanta råd sett till avelsstrategier. Registreringsnumret behövs enbart för säkerställandet av att inga dubbla enkäter skickas in och svaren som sammanställs kommer att vara anonymiserade i samband med att slutsatserna vävs in i RAS-arbetet.

Nedan återfinns svarens fördelning (44 svar inkom). Fritextrutorna har använts i tolkningen av enkäten och finns att ta del av vid behov.

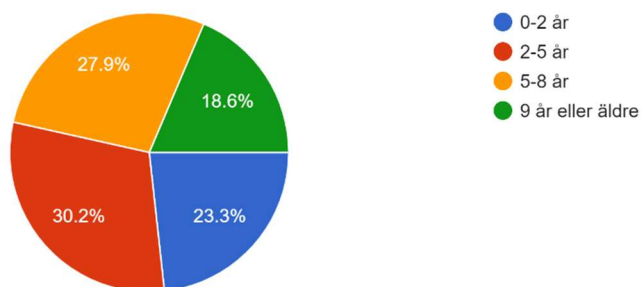
Hundens kön

44 responses

Hundens ålder

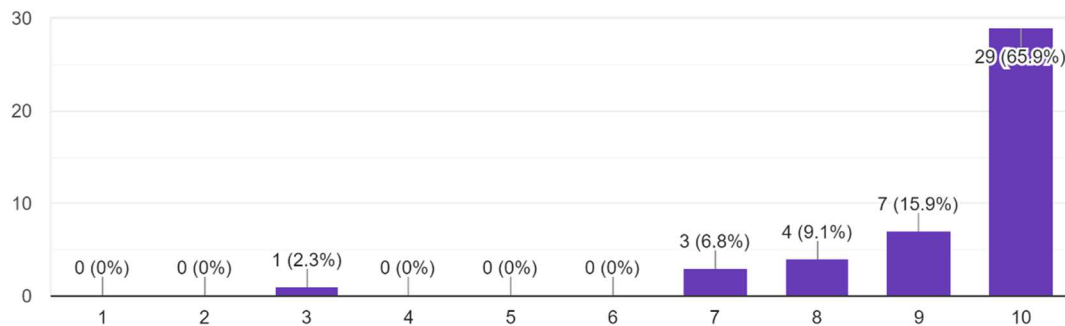
43 responses

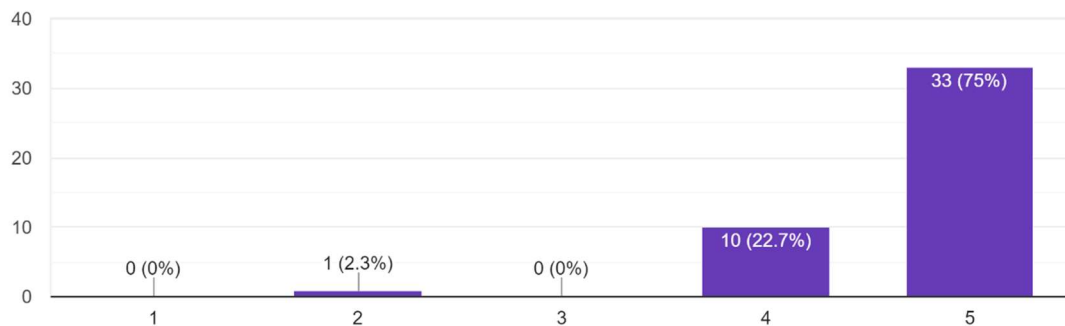
Hur skulle du skatta din hunds generella välmående?

44 responses

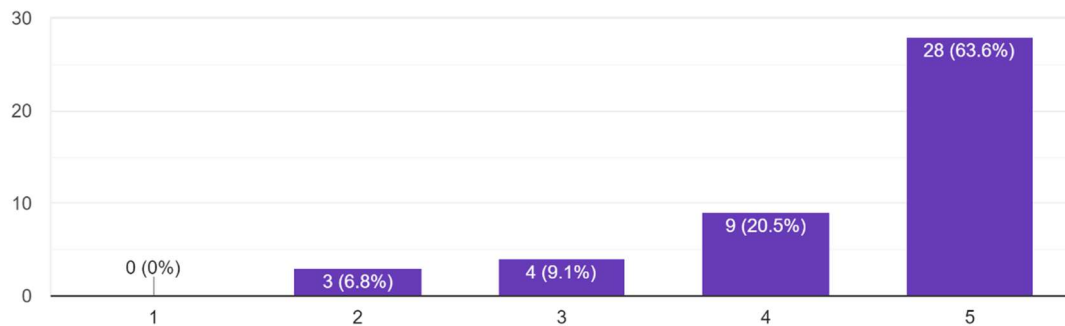
Hunden är trygg i vardagliga situationer

44 responses

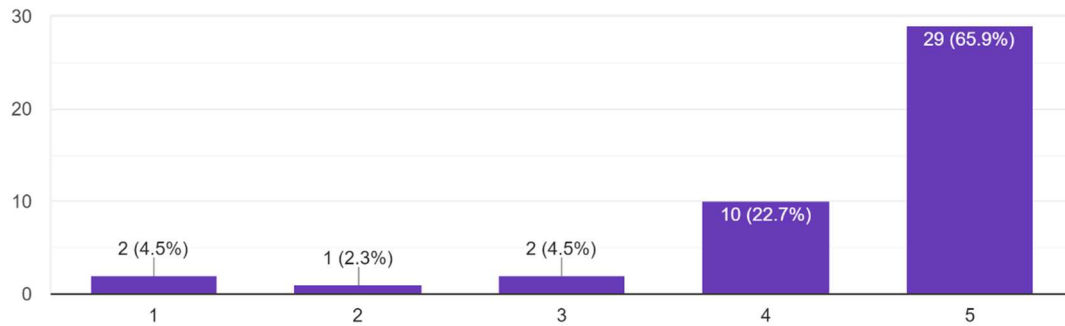
Hunden är trygg på nya platser

44 responses

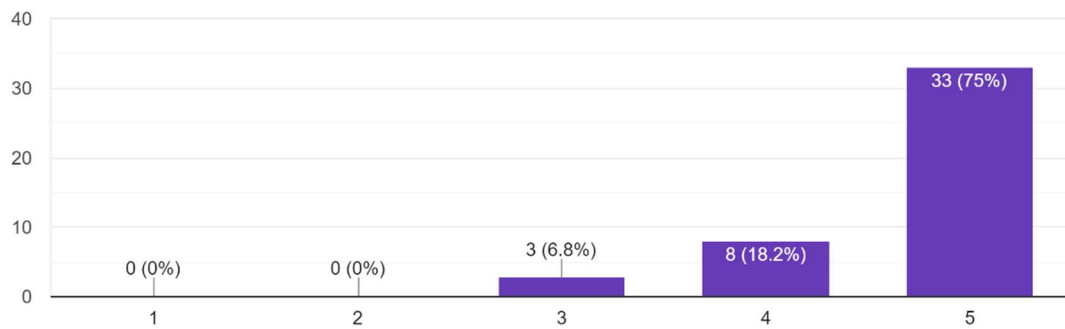
Hunden är social och tar gärna kontakt med nya människor

44 responses

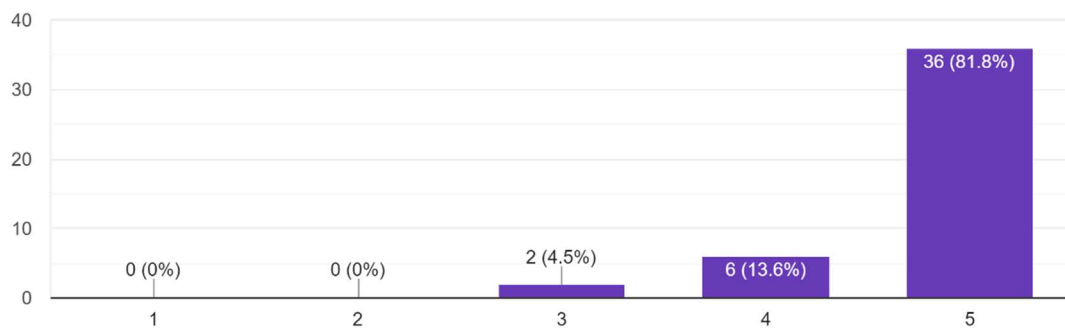
Hunden har lätt för att koppla av när ingenting händer

44 responses

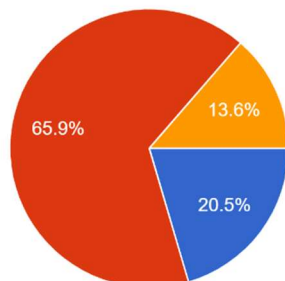
Hunden är alert när något är på gång

44 responses

Hur mycket skäller din hund?

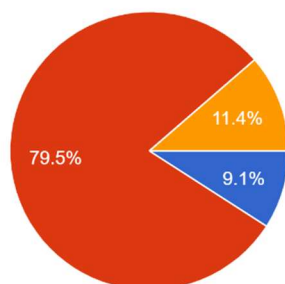
44 responses

- Inte mycket alls
- I samband med vaksituationer, men inte så att det är något problem
- Alldeles för mycket

Har din hund genomfört BPH eller MH?

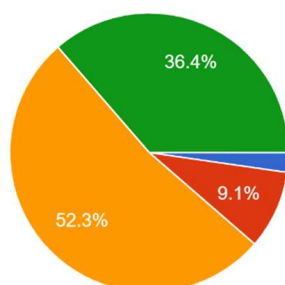
44 responses

- Ja
- Nej
- Nej, men det ska den göra i framtiden

Hur fungerar din hund med andra hundar?

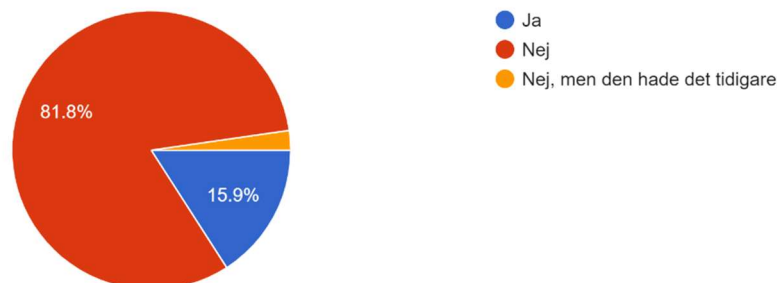
44 responses

- Den tycker inte om några andra hundar
- Den tycker inte om hundar av samma kön
- Den tycker om de flesta andra hundar
- Den tycker om alla andra hundar

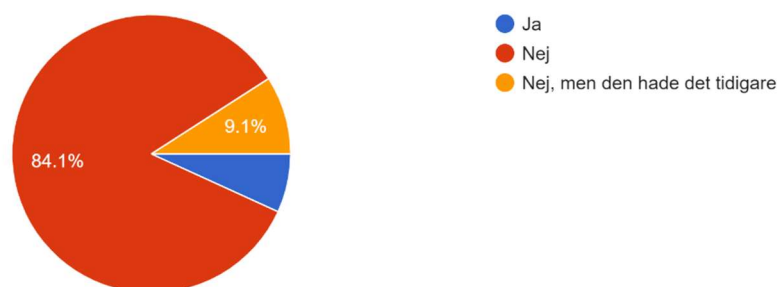
Har din hund problem med återkommande hälta som krävt uppsökande av veterinär?

44 responses

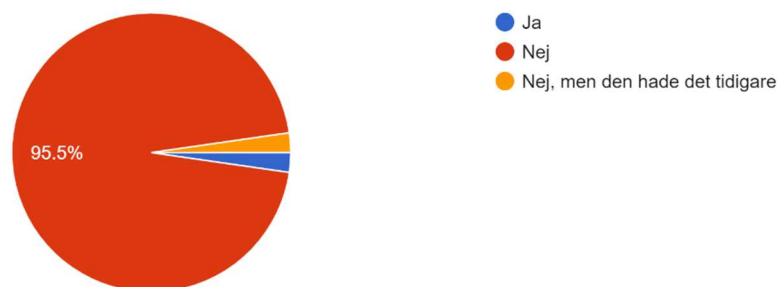
Har din hund problem med huden som krävt uppsökande av veterinär?

44 responses

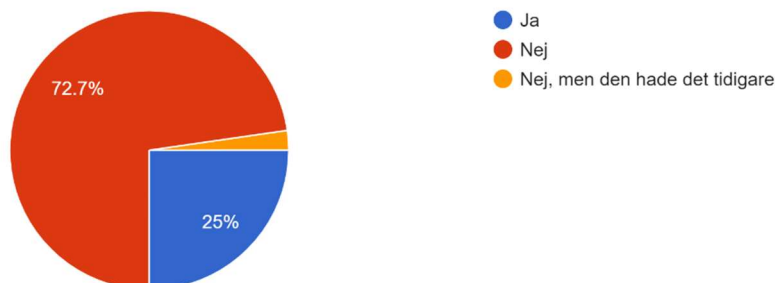
Har din hund problem med ögonen som krävt uppsökande av veterinär?

44 responses

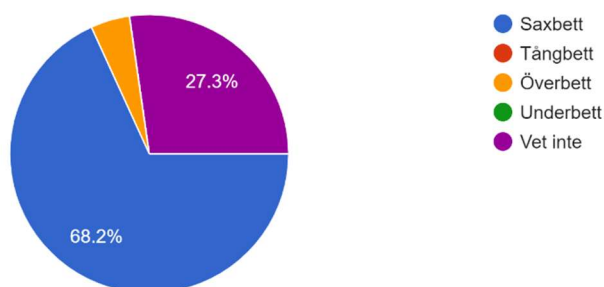
Har din hund haft andra problem som krävt uppsökande av veterinär?

44 responses

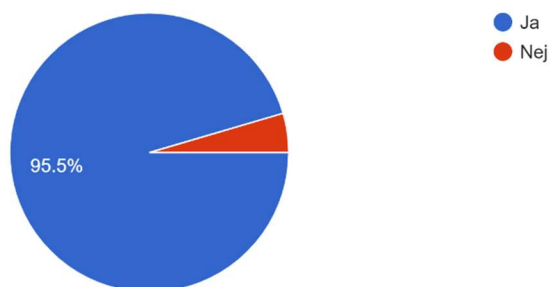
Vilket bett har din hund?

44 responses

Är din hund fortfarande i livet?

44 responses

Om nej, vid vilket ålder avled hunden?

6 responses

